

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Balaskas v. Grecia* - [73087/17](#)**

Hotărârea din 5.11.2020 [Secția I]

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de exprimare

Pedeapsa închisorii cu suspendare impusă în cazul unui jurnalist, cu nerespectarea standardelor Convenției, pentru că ar fi numit „neo-nazist” un director de liceu ca reacție la opiniile sale exprimate în mod public: *încălcare*

În fapt – Reclamantul este jurnalist. Acesta a fost condamnat pentru o insultă adusă prin intermediul presei după ce a publicat un articol ca reacție la un articol de blog al lui B.M., directorul unui liceu local la acea dată. El a contestat condamnarea, însă fără succes.

În drept – Articolul 10

Condamnarea reclamantului a echivalat cu o „ingerință din partea unei autorități publice” în dreptul său la libertatea de exprimare, ingerință care era „prevăzută de lege” și care urmărea scopul legitim al „protecției reputației sau a drepturilor altora”.

Cazul a vizat un conflict de drepturi concurente: pe de o parte, respectarea dreptului reclamantului la libertatea de exprimare, și pe de altă parte, dreptul lui B.M. la respectarea vieții sale private. În particular, articolul reclamantului l-a vizat pe B.M. și l-a prezentat ca fiind un teoretician al partidului politic de extremă dreapta Zorii Aurii și un „neo-nazist”. Având în vedere cele două afirmații în întregul lor, caracterizările nu doar că au fost apte să defăimeze reputația lui B.M., ci să-i provoace prejudicii atât în mediul său profesional, cât și în cel social. Prin urmare, acuzațiile au atins nivelul necesar de gravitate pentru a se putea considera că afectează dreptul lui B.M. garantat de articolul 8 din Convenție.

(a) Contribuția la o dezbatere de interes public

În articolul său, reclamantul a urmărit să comunice informații despre un articol publicat de B.M. pe blog despre revolta de la Politehnica din Atena din 1973 (o demonstrație studentescă care a contribuit la sfârșitul dictaturii militare din Grecia; în ziua acestui eveniment, școlarii au vacanță). Prin urmare, opiniile lui B.M. despre acest subiect, despre care a considerat că este o „minciună mai presus de toate” într-o perioadă în care ocupa funcția de director al unui liceu local, au fost apte să dea naștere unor controverse considerabile. Articolul reclamantului despre opiniile lui B.M., așa cum au fost exprimate ele pe blog, viza o chestiune de interes public, iar în calitatea sa de jurnalist, reclamantul avea dreptul de a comunica informații cu privire la subiect.

Tribunalele naționale nu au examinat articolul în întregul său, ci s-au axat, mai curând, pe caracterizările utilizate de reclamant, scoțându-le din context. Prin urmare, ele nu au inclus în analiza lor vreun considerent privind contribuția articolului reclamantului la o chestiune de interes public. Chiar dacă acestea au recunoscut că reclamantul avea un interes legitim de a informa publicul, ele nu au tras nicio concluzie din acest fapt.

(b) Cât de cunoscută era persoana vizată, conduita sa anterioară și subiectul articolului

B.M. era un funcționar public, adică directorul unui liceu local și, ca atare, se bucura de o anumită protecție. Totuși, el își publica în mod constant opiniile cu privire la chestiuni politice pe blogurile

personale. Tribunalele naționale nu au abordat în mod explicit faptul că, deși nu putea fi comparat cu o figură publică, având în vedere activitatea sa de director de liceu, reclamantul se expunea, totuși, criticilor jurnalistice prin modul public în care a ales să-și prezinte ideile sau convingerile, unele dintre care erau apte să nască controverse considerabile. Obligațiile și responsabilitățile speciale care le reveneau profesorilor, care sunt un simbol al autorității pentru elevii lor în domeniul educației, erau aplicabile, într-o anumită măsură, și în cazul activităților lor extra-scolare.

(c) Modul în care au fost obținute informațiile și veridicitatea lor

Curtea a reamintit că termeni ca „neo-fascist” și „nazist” nu justificau în mod automat condamnarea pentru defăimare din cauza stigmatului special atașat acestora și că expresii ca „idiot” și „fascist”, în general jignitoare, puteau fi considerate o critică acceptabilă în unele circumstanțe; nici catalogarea cuiva ca fascist, nazist sau comunist nu putea fi echivalată, în sine, cu o constatare factuală a afilierii partinice a acelei persoane.

Articolul reclamantul făcea trimitere la opiniile lui B.M., așa cum au fost publicate acestea pe blogul lui și, ca atare, metoda utilizată pentru obținerea informațiilor nu a fost pusă la îndoială. Cu privire la veridicitatea afirmațiilor incluse în reportaj, tribunalele naționale au clasificat corect caracterizările utilizate de reclamant, „bine-cunoscut director de liceu neo-nazist” și „teoretician al entității ‘Zorii Aurii’”, ca judecăți de valoare. Totuși, tribunalele naționale nu au analizat dacă aceste judecăți de valoare erau sprijinite de contextul factual, pe baza articolelor publicate anterior pe blog de către B.M.

(d) Conținutul, forma și consecințele publicației

Limbajul utilizat de reclamant putea fi considerat provocator, iar articolul a fost caustic, conținând mai curând o critică serioasă; oricum, în acele remarci nu a existat în mod manifest un limbaj insultător. Prezentarea unui articol de presă și stilul utilizat în acesta constituia o chestiune de decizie editorială, cu privire la care nu se putea pronunța nici Curtea, nici tribunalele naționale. De vreme ce libertatea jurnalistică nu era nelimitată, în acest caz, nici afirmațiile imputate, nici articolul luat în întregime nu puteau fi înțelese ca reprezentând un atac personal gratuit sau o insultă la adresa lui B.M.

În fine, Curții nu i-au fost prezentate informații suficiente care să-i permită cunoașterea sau examinarea consecințelor articolului.

(e) Gravitatea pedepsei impuse

Reclamantul a fost condamnat la trei luni de închisoare cu suspendare. Circumstanțele acestui caz, un exemplu clasic de critică la adresa unei persoane cunoscute în comunitatea locală în contextul unei dezbateri cu privire la o chestiune de interes public, nu au presupus nicio justificare pentru impunerea unei pedepse cu închisoarea. Prin chiar natura ei, o asemenea sancțiune ar produce un efect inhibitor asupra discuției publice, iar faptul că pedeapsa reclamantului era cu suspendare nu afecta această concluzie, în special dat fiind că condamnarea în sine nu a fost anulată.

(f) Concluzie

Pe scurt, tribunalele naționale nu au efectuat o evaluare conformă cu criteriile stabilite în jurisprudența Curții și, prin urmare, nu au ținut cont de funcția esențială pe care o îndeplinește presa într-o societate democratică. Ele nu au oferit motive relevante și suficiente care să justifice ingerința contestată. Prin urmare, ingerința nu a fost „necesară într-o societate democratică”.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 1,603 EUR în privința prejudiciului material; 10,000 EUR în privința prejudiciului moral.

(Vezi și *Bodrožić v. Serbia*, [32550/05](#), 12 iunie 2009, [Nota informativă 120](#); *Axel Springer AG v. Germania [MC]*, [39954/08](#), 7 februarie 2012, [Nota informativă 149](#); [Ghidul privind articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#))